

SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 166

Rozeslána dne 7. prosince 2005

Cena Kč 28,50

O B S A H:

- 473. Vyhláška o základních sazbách stravného v cizí měně pro rok 2006
 - 474. Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 89/2004 Sb., kterou se stanoví vnější označení příslušníka Vězeňské služby České republiky, zvláštní barevné provedení a označení služebních vozidel a prokazování příslušnosti k Vězeňské službě České republiky
 - 475. Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů
 - 476. Nález Ústavního soudu ze dne 1. listopadu 2005 ve věci návrhu na zrušení obecně závazné vyhlášky města Planá č. 2/2003 o závazných částech územního plánu sídelního útvaru města Planá
 - 477. Sdělení Ústavního soudu o přijetí stanoviska pléna Ústavního soudu ze dne 1. listopadu 2005 sp. zn. Pl. ÚS – st. 21/05 přijatého podle § 23 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve věci žaloby o určení vlastnického práva ve vztahu k uplatnění práva podle restitučních předpisů
-

473**VYHLÁŠKA**

ze dne 25. listopadu 2005

o základních sazbách stravného v cizí měně pro rok 2006

Ministerstvo financí stanoví podle § 12 odst. 3 zákona č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění zákona č. 125/1998 Sb.:

§ 1

Základní sazby stravného v cizí měně pro rok 2006 se stanoví v příloze k této vyhlášce.

§ 2

Zrušuje se vyhláška č. 613/2004 Sb., o základních sazbách stravného v cizí měně pro rok 2005.

§ 3

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2006.

Ministr:

Mgr. Sobotka v. r.

Základní sazby stravného v cizí měně pro rok 2006

Země	Měnový kód	Měna	Základní sazby stravného
Afgánistán	USD	americký dolar	40,-
Albánie	EUR	euro	35,-
Alžírsko	USD	americký dolar	45,-
Andorra	EUR	euro	40,-
Angola	USD	americký dolar	55,-
Argentina	USD	americký dolar	45,-
Arménie	USD	americký dolar	40,-
Austrálie a Oceánie – ostrovní státy ¹⁾	USD	americký dolar	50,-
Ázerbájdžán	USD	americký dolar	35,-
Bahamy	USD	americký dolar	50,-
Bahrájn	USD	americký dolar	50,-
Bangladéš	USD	americký dolar	45,-
Belgie	EUR	euro	45,-
Belize	USD	americký dolar	45,-
Benin	USD	americký dolar	50,-
Bermudy	USD	americký dolar	50,-
Bělorusko	EUR	euro	45,-
Bhútán	USD	americký dolar	45,-
Bolívie	USD	americký dolar	40,-
Bosna a Hercegovina	EUR	euro	40,-
Botswana	USD	americký dolar	40,-
Brazílie	USD	americký dolar	45,-
Brunej	USD	americký dolar	35,-
Bulharsko	EUR	euro	35,-
Burkina Faso	USD	americký dolar	45,-
Burundi	USD	americký dolar	55,-
Čad	USD	americký dolar	55,-
Čína	USD	americký dolar	50,-
Dánsko	EUR	euro	50,-
Džibuti	USD	americký dolar	55,-
Egypt	USD	americký dolar	45,-
Ekvádor	USD	americký dolar	45,-
Eritrea	USD	americký dolar	45,-
Estonsko	EUR	euro	45,-
Etiopie	USD	americký dolar	50,-
Filipíny	USD	americký dolar	40,-
Finsko	EUR	euro	45,-
Francie	EUR	euro	45,-

Gabon	EUR	euro	45,-
Gambie	EUR	euro	35,-
Ghana	USD	americký dolar	45,-
Gibraltar	EUR	euro	40,-
Gruzie	USD	americký dolar	40,-
Guatemala	USD	americký dolar	40,-
Guinea	EUR	euro	40,-
Guinea-Bissau	EUR	euro	40,-
Guyana	USD	americký dolar	50,-
Honduras	USD	americký dolar	40,-
Chile	USD	americký dolar	45,-
Chorvatsko	EUR	euro	40,-
Indie	USD	americký dolar	45,-
Indonésie	USD	americký dolar	35,-
Irák	USD	americký dolar	45,-
Írán	USD	americký dolar	45,-
Irsko	EUR	euro	50,-
Island	EUR	euro	55,-
Itálie (Vatikán, San Marino)	EUR	euro	45,-
Izrael	USD	americký dolar	55,-
Japonsko	USD	americký dolar	50,-
Jemen	USD	americký dolar	45,-
Jihoafrická republika	USD	americký dolar	40,-
Jordánsko	USD	americký dolar	45,-
Kambodža	USD	americký dolar	40,-
Kamerun	USD	americký dolar	50,-
Kanada	USD	americký dolar	45,-
Kapverdy	EUR	euro	40,-
Karibik – ostrovní státy ²⁾	USD	americký dolar	50,-
Katar	USD	americký dolar	40,-
Kazachstán	USD	americký dolar	45,-
Keňa	USD	americký dolar	55,-
Kolumbie	USD	americký dolar	45,-
Komory	USD	americký dolar	55,-
Konžská republika (Brazzaville)	USD	americký dolar	55,-
Konžská demokratická republika (Kinshasa)	USD	americký dolar	60,-
Korea (Korejská lidově demokratická republika)	EUR	euro	45,-
Korea (Korejská republika)	USD	americký dolar	55,-
Kostarika	USD	americký dolar	45,-
Kuba	EUR	euro	40,-
Kuvajt	USD	americký dolar	45,-
Kypr	EUR	euro	40,-
Kyrgyzstán	USD	americký dolar	40,-
Laos	USD	americký dolar	45,-
Lesotho	USD	americký dolar	40,-

Libanon	USD	americký dolar	50,-
Libérie	USD	americký dolar	55,-
Libye	USD	americký dolar	60,-
Lichtenštejnsko	EUR	euro	45,-
Litva	EUR	euro	40,-
Lotyšsko	EUR	euro	40,-
Lucembursko	EUR	euro	45,-
Madagaskar	USD	americký dolar	45,-
Maďarsko	EUR	euro	35,-
Bývalá jugoslávská republika Makedonie	EUR	euro	30,-
Malajsie	USD	americký dolar	40,-
Malawi	USD	americký dolar	45,-
Maledivy	USD	americký dolar	55,-
Mali	EUR	euro	40,-
Malta	EUR	euro	45,-
Maroko	USD	americký dolar	40,-
Mauretánie	USD	americký dolar	45,-
Myanmar (Barma)	USD	americký dolar	45,-
Mauricius	USD	americký dolar	45,-
Mexiko	USD	americký dolar	45,-
Moldavsko	EUR	euro	40,-
Monako	EUR	euro	45,-
Mongolsko	USD	americký dolar	45,-
Mozambik	USD	americký dolar	45,-
Namibie	USD	americký dolar	40,-
Německo	EUR	euro	45,-
Nepál	USD	americký dolar	45,-
Niger	USD	americký dolar	40,-
Nigérie	USD	americký dolar	55,-
Nikaragua	USD	americký dolar	40,-
Nizozemsko	EUR	euro	45,-
Norsko	EUR	euro	55,-
Nový Zéland	USD	americký dolar	50,-
Omán	USD	americký dolar	50,-
Pákistán	USD	americký dolar	40,-
Panama	USD	americký dolar	40,-
Paraguay	USD	americký dolar	35,-
Peru	USD	americký dolar	45,-
Pobřeží slonoviny	USD	americký dolar	45,-
Polsko	EUR	euro	35,-
Portugalsko a Azory	EUR	euro	40,-
Rakousko	EUR	euro	45,-
Rovníková Guinea	USD	americký dolar	50,-
Rumunsko	EUR	euro	35,-
Rusko	EUR	euro	45,-
Rwanda	USD	americký dolar	55,-

Řecko	EUR	euro	40,-
Salvador	USD	americký dolar	40,-
Saúdská Arábie	USD	americký dolar	50,-
Senegal	EUR	euro	40,-
Seychely	USD	americký dolar	50,-
Sierra Leone	USD	americký dolar	45,-
Singapur	USD	americký dolar	45,-
Spojené arabské emiráty	USD	americký dolar	50,-
Slovensko	SKK	slovenská koruna	550,-
Slovinsko	EUR	euro	35,-
Somálsko	USD	americký dolar	55,-
Spojené státy americké	USD	americký dolar	50,-
Srbsko a Černá hora	EUR	euro	40,-
Srí Lanka	USD	americký dolar	45,-
Středoafriická republika	USD	americký dolar	45,-
Súdán	USD	americký dolar	55,-
Surinam	USD	americký dolar	50,-
Svatý Tomáš a Princův ostrov	USD	americký dolar	40,-
Svazijsko	USD	americký dolar	40,-
Sýrie	USD	americký dolar	40,-
Španělsko	EUR	euro	40,-
Švédsko	EUR	euro	50,-
Švýcarsko	CHF	švýcarský frank	75,-
Tádžikistán	USD	americký dolar	45,-
Tanzanie	USD	americký dolar	50,-
Thajsko	USD	americký dolar	40,-
Tchaj-wan	USD	americký dolar	50,-
Togo	USD	americký dolar	45,-
Tunisko	EUR	euro	45,-
Turecko	EUR	euro	40,-
Turkmenistán	USD	americký dolar	45,-
Uganda	USD	americký dolar	50,-
Ukrajina	EUR	euro	45,-
Uruguay	USD	americký dolar	45,-
Uzbekistán	USD	americký dolar	50,-
Velká Británie	GBP	anglická libra	40,-
Venezuela	USD	americký dolar	50,-
Vietnam	USD	americký dolar	40,-
Zambie	USD	americký dolar	40,-
Zimbabwe	USD	americký dolar	45,-

1) Například – Americká Samoa, Cookovy ostrovy, Fidži, Guam, Kiribati, Kokosové ostrovy, Marshallovy ostrovy, Midwayské ostrovy, Mikronesie, Nauru, Niue, Nová Kaledonie, Norfolk, Palau, Papua Nová Guinea, Pitcairnův ostrov, Šalamounovy ostrovy, Společenství

Severních Marian, Tahiti, Tokelau, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Velikonoční ostrov, Ostrov Wake, Walis a Futuna, Západní Samoa

2) Například – Anguila, Antigua a Barbuda, Aruba, Barbados, Curacao, Dominika, Dominikánská republika, Grenada, Guadeloupe, Haiti, Jamajka, Kajmanské ostrovy, Martinique, Monserrat, Britské panenské ostrovy, Portoriko, Svatá Lucie, Svatý Kryštof a Nevis, Svatý Vincent a Grenadiny, Trinidad a Tobago

474

VYHLÁŠKA

ze dne 23. listopadu 2005,

kterou se mění vyhláška č. 89/2004 Sb., kterou se stanoví vnější označení příslušníka Vězeňské služby České republiky, zvláštní barevné provedení a označení služebních vozidel a prokazování příslušnosti k Vězeňské službě České republiky

Ministerstvo spravedlnosti stanoví podle § 8 odst. 3 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, ve znění zákona č. 436/2003 Sb.:

Čl. I

Vyhláška č. 89/2004 Sb., kterou se stanoví vnější označení příslušníka Vězeňské služby České republiky, zvláštní barevné provedení a označení služebních vozidel a prokazování příslušnosti k Vězeňské službě České republiky, se mění takto:

1. V § 6 odstavce 4 až 6 znějí:

„(4) Služební průkaz má na čelní straně fialovo-modrý podtisk s vlnovkami a je opatřen textem „Vězeňská služba České republiky“ ve fialovém provedení na bílém pozadí. V levé polovině služebního průkazu je umístěna barevná fotografie držitele služebního průkazu rozměrů 25 x 33 mm, ve středu v jeho horní části je vyobrazen velký státní znak České republiky v barevném provedení a v dolní části datum vydání průkazu. V pravé polovině služebního průkazu je v jeho horní části umístěn hologram se znakem Vězeňské

služby, v jeho dolní části je uvedeno číslo služebního průkazu a podpis ministra spravedlnosti nebo generálního ředitele Vězeňské služby.

(5) Na zadní straně služebního průkazu je uveden text oprávnění držitele služebního průkazu, poučení pro nálezce, jméno, popřípadě jména a příjmení s uvedením akademického titulu a vědecké hodnosti držitele. Hodnost držitele služebního průkazu se zapisuje do vložky služebního průkazu, na které je v její horní části uvedeno číslo služebního průkazu. Vložka je nedílnou součástí služebního průkazu. Služební průkaz i vložka služebního průkazu jsou umístěny v koženém pouzdře tmavomodré barvy, na jehož čelní straně je vytlačen státní znak České republiky. Součástí pouzdra je rezortní oborový znak kovový.

(6) Vzor služebního průkazu je vyobrazen v příloze č. 5. Vzor identifikačního štítku je vyobrazen v příloze č. 6.“

2. V § 6 se odstavec 7 zrušuje.

3. Příloha č. 5 včetně nadpisu zní:

„Příloha č. 5 k vyhlášce č. 89/2004 Sb.

VZOR SLUŽEBNÍHO PRŮKAZU PŘÍSLUŠNÍKŮ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČR

VĚZEŇSKÁ SLUŽBA
ČESKÉ REPUBLIKY

Fotografie
o rozměrech
2,5 x 3,3 cm

3D hologram
se znkem
Vězeňské
služby ČR
2,0 x 2,0 cm

Číslo služebního průkazu

Datum vydání: 4. 4. 2005

Ministr spravedlnosti

Držitel průkazu je oprávněn k provádění služebních zákroků,
služebních úkonů a držení a používání zbraně ve smyslu
zákonu č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a
justiční stráží České republiky.

Nálezce je povinen tento průkaz odevzdat nejbližšímu příslušníkovi policie.

Titul:
Jméno:
Příjmení:

VLOŽKA SLUŽEBNÍHO PRŮKAZU

Číslo:

Hodnost:

Změny v hodnosti:

Datum	Hodnost	Ředitel

Zvláštní záznamy:

Čl. II

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2006.

Ministr:

JUDr. **Němec** v. r.

475

VYHLÁŠKA

ze dne 30. listopadu 2005,

kterou se provádějí některá ustanovení zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů

Energetický regulační úřad stanoví podle § 12 odst. 3 zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), (dále jen „zákon“) k provedení § 4 odst. 3, § 5 odst. 3 a § 6 odst. 1 písm. b) bodu 1 zákona:

§ 1

Předmět úpravy

Tato vyhláška stanoví termíny a podrobnosti výběru způsobu podpory elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů, termíny oznámení záměru nabídnout elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů k povinnému výkupu a technické a ekonomické parametry.

§ 2

Základní pojmy

Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) elektřinou vyrobenou z obnovitelných zdrojů – elektřina vyrobená z obnovitelných zdrojů ve výrobně naměřená v předávacím místě výroby a sítě provozovatele distribuční soustavy nebo přenosové soustavy, nebo svorková výroba elektřiny snížená o technologickou vlastní spotřebu elektřiny, v případě společného spalování biomasy a neobnovitelného zdroje poměrná část elektřiny pocházející z obnovitelných zdrojů,
- b) technologickou vlastní spotřebou elektřiny – spotřeba elektrické energie na výrobu elektřiny při výrobě elektřiny nebo elektřiny a tepla v hlavním výrobním zařízení i pomocných provozech, které s výrobou přímo souvisejí, včetně ztrát v rozvodu, vlastní spotřeby i ztrát na zvyšovacích transformátorech pro dodávku do distribuční soustavy nebo přenosové soustavy, je-li fakturační měření instalováno na jejich primární straně,
- c) ostatní vlastní spotřebou elektřiny – elektřina z obnovitelných zdrojů, na kterou se vztahuje právo na úhradu zeleného bonusu a která je účelně využita výrobcem či jinou fyzickou nebo právnickou osobou bez použití regionální distribuční soustavy nebo přenosové soustavy,
- d) svorkovou výrobou elektřiny – celková výroba elektřiny měřená na svorkách generátorů instalovaných ve výrobně,
- e) váženými průměrnými náklady kapitálu – vážený průměr očekávané úrokové sazby pro úvěry na

investice do projektů na využití obnovitelných zdrojů pro výrobu elektřiny a očekávaného výnosu vlastního kapitálu investora do projektů na využití obnovitelných zdrojů pro výrobu elektřiny.

§ 3

Termíny a podrobnosti výběru způsobu podpory a termíny oznámení záměru nabídnout elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů k výkupu

(1) Poprvé oznámí výrobce rozhodnutí o výběru způsobu podpory elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů ve svých výrobních formou povinného výkupu podle § 4 odst. 4 zákona provozovateli přenosové soustavy nebo příslušnému provozovateli regionální distribuční soustavy nejpozději do 31. prosince 2005. U výroben uváděných do provozu po 31. prosinci 2005 oznámí výrobce rozhodnutí o výběru způsobu podpory nejpozději jeden kalendářní měsíc před plánovaným zahájením výroby.

(2) Změnu zvoleného způsobu podpory oznámí výrobce provozovateli přenosové soustavy nebo příslušnému provozovateli regionální distribuční soustavy nejpozději do 30. listopadu kalendářního roku, který předchází kalendářnímu roku, od kterého má ke změně dojít.

(3) Vzor oznámení o výběru formy podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů a o její změně je uveden v příloze č. 1 k této vyhlášce.

(4) Předpokladem pro uplatnění podpory formou povinného výkupu je předání údajů výrobcem o předpokládaném ročním množství elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů a množství elektřiny nabídnuté výrobcem příslušnému provozovateli regionální distribuční soustavy nebo provozovateli přenosové soustavy k povinnému výkupu v termínech podle odstavce 5. Výrobce, jenž neuplatní právo na podporu formou povinného výkupu a hodlá využít podpory formou zelených bonusů, předá údaje o předpokládaném ročním množství vyrobené elektřiny v termínech podle odstavce 5. Vzor hlášení o předpokládané výrobě elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů je uveden v příloze č. 2 k této vyhlášce.

(5) Termínem pro oznámení předpokládaného ročního množství elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů provozovateli přenosové soustavy nebo příslušnému provozovateli regionální distribuční soustavy, jež má být v následujícím kalendářním roce vy-

robena z obnovitelného zdroje a uplatněna k podpoře, je vždy 31. srpen kalendářního roku. Pro nové výrobny předá výrobce tyto údaje nejméně čtyři měsíce před plánovaným uvedením výroby do provozu. Termínem pro oznámení předpokládaného množství elektřiny vyrobené v roce 2006 je 31. březen 2006.

(6) Při rozhodnutí výrobce o přechodu z režimu podpory formou zelených bonusů do režimu výkupních cen je výrobcí přiznána taková výše výkupních cen, jako kdyby podpora formou zelených bonusů nebyla uskutečněna a po celé uplynulé období nároku na podporu byla využívána podpora formou povinného výkupu.

(7) Vzory oznámení o výběru formy podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů a o její změně podle odstavce 3 a hlášení a předávání údajů podle odstavce 4 jsou Energetickým regulačním úřadem rovněž poskytovány způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 4

Technické a ekonomické parametry při podpoře elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů výkupními cenami

(1) Předpokladem pro zajištění patnáctileté doby návratnosti investic při uplatnění podpory výkupními

cenami za elektřinu vyrobenou z obnovitelných zdrojů je splnění hodnot technických a ekonomických parametrů výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, při nichž výrobce elektřiny z obnovitelných zdrojů za stanovených výkupních cen dosáhne

- a) přiměřeného výnosu z vloženého kapitálu za dobu životnosti vyroben elektřiny, který je určen průměrným váženým nákladem kapitálu, a
- b) nezáporné velikosti čisté současné hodnoty toku hotovosti po zdanění za celou dobu životnosti vyroben elektřiny, při využití diskontní míry ve výši průměrného váženého nákladu kapitálu.

(2) Indikativní hodnoty technických a ekonomických parametrů samostatně pro jednotlivé podporované kategorie obnovitelných zdrojů a vybrané technologie, které při výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů umožňují splnit požadovaná ekonomická kritéria podle odstavce 1, jsou uvedeny v příloze č. 3 k této vyhlášce.

§ 5

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem jejího vyhlášení.

Předseda:

Ing. Fiřt v. r.

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 475/2005 Sb.

VZOR
Oznámení o výběru formy
podpory elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů a
o její změně

Jméno, příjmení a případný dodatek nebo obchodní firma nebo název výrobce:
Identifikační číslo ¹⁾ :
Název a adresa výroby ²⁾ :
Číslo licence na výrobu elektřiny ¹⁾ :
Druh obnovitelného zdroje:

Od 1. roku³⁾ žádáme o podporu elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů ve výše jmenované výrobně ve formě⁴⁾:

- a) výkupu podle § 4 odst. 4 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů,
- b) úhrady zelených bonusů podle § 4 odst. 7 zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů.

V Dne

Jméno a příjmení výrobce/
Jméno a příjmení osoby nebo osob
oprávněných jednat za výrobce

Podpis

¹⁾ Bylo-li identifikační číslo nebo číslo licence uděleno.

²⁾ Uvede se název a adresa výroby v souladu s rozhodnutím o udělení licence na výrobu elektřiny; pokud rozhodnutí o udělení licence ještě nebylo vydáno, uvede se název a adresa výroby v souladu s podanou žádostí o udělení licence na výrobu elektřiny.

³⁾ Pro rok 2006 se uvede se datum 1. ledna 2006 pro stávající výroby anebo datum (den, měsíc, rok) zahájení výroby ve výrobně, pokud je toto datum pozdější než 1. ledna 2006.

⁴⁾ Nehodící se škrtněte.

Příloha č. 2 k vyhlášce č. 475/2005 Sb.

VZOR**Hlášení o předpokládaném množství elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů**

Pro kalendářní rok:

Jméno, příjmení a případný dodatek nebo obchodní firma nebo název výrobce:

Identifikační číslo⁵⁾:Název a adresa výroby⁶⁾:Číslo licence na výrobu elektřiny⁵⁾:

Druh obnovitelného zdroje:

Instalovaný elektrický výkon	[kW _e]	
Napětí v předávacím místě	[kV]	

Ukazatel		Jednotka	Hodnota
Svorková výroba elektřiny	E _{sv}	[kWh]	
Technologická vlastní spotřeba elektřiny	E _{vl}	[kWh]	
Elektřina vyrobená z obnovitelných zdrojů	E _{oze}	[kWh]	

Prohlašuji, že všechny výše uvedené údaje jsou správné a pravdivé.

V _____ dne _____

Jméno a příjmení výrobce/
Jméno a příjmení osoby nebo osob
oprávněných jednat za výrobce

Podpis

⁵⁾ Bylo-li identifikační číslo nebo číslo licence uděleno.⁶⁾ Uvede se název a adresa výroby v souladu s rozhodnutím o udělení licence na výrobu elektřiny; pokud rozhodnutí o udělení licence ještě nebylo vydáno, uvede se název a adresa výroby v souladu s podanou žádostí o udělení licence na výrobu elektřiny.

Indikativní hodnoty technických a ekonomických parametrů

Energie vody - Vodní elektrárny

1. Předpokládaná doba životnosti nové výroby: 30 let.
2. Požadavek účinnosti využití primárního obsahu energie: Účinnost nově instalované turbíny je uvažována v provozním optimu minimálně 85 % (měřeno na spojení turbíny), u renovací starších typů alespoň 80 %.
3. Měrné investiční náklady a roční využití instalovaného výkonu zdroje:

Celkové měrné investiční náklady [Kč/kW_e]	Roční využití instalovaného výkonu [kWh/kW_e]
< 90 000	> 3 700
< 110 000	> 4 500
< 130 000	> 5 000

Energie biomasy

1. Předpokládaná doba životnosti nové výroby: 20 let.
2. Požadavek účinnosti využití primárního obsahu energie: U výroben spalujících biomasu pro výrobu elektřiny se předpokládá racionální využití odpadního tepla.
3. Měrné investiční náklady a roční využití instalovaného výkonu zdroje:

Charakteristika výroby	Celkové měrné investiční náklady [Kč/kW_e]	Roční využití instalovaného výkonu [kWh/kW_e]
Zdroj spalující čistou biomasu	< 50 000 Kč/kW _e	> 5 000
Zdroj spalující (samostatně) plyn ze zplyňování pevné biomasy	< 50 000 Kč/kW _e	> 5 000

Celkové měrné investiční náklady - celkové měrné investiční náklady vztahované na instalovaný elektrický výkon.

Indikativní parametry u energie biomasy byly použity za předpokladu cen biomasy v roce 2005 v obvyklé úrovni odpovídající její kvalitě a množství.

Bioplyn, skládkový plyn, kalový a důlní plyn z uzavřených dolů

1. Předpokládaná doba životnosti nové výroby spalující skládkový, kalový nebo důlní plyn 15 let, výroby spalující bioplyn pak 20 let.
2. Požadavek účinnosti využití primárního obsahu energie: U výroby spalující bioplyn pro výrobu elektřiny se předpokládá racionální využití odpadního tepla.
3. Měrné investiční náklady a roční využití instalovaného výkonu zdroje:

Charakteristika výroby	Celkové měrné investiční náklady [Kč/kW_e]	Roční využití instalovaného výkonu [kWh/kW_e]
Výroby spalující skládkový plyn, kalový plyn	< 50 000	> 7 000
Výroby spalující bioplyn	< 80 000	> 7 000
Výroby spalující bioplyn včetně nové technologie produkce bioplynu	< 150 000	> 7 500
Výroby spalující důlní plyn z uzavřených dolů	< 50 000	> 7 000

Energie větru - Větrné elektrárny

1. Předpokládaná doba životnosti nové výroby: 20 let.
2. Požadavek účinnosti využití primárního obsahu energie: Roční průměrná rychlost větru v lokalitě výstavby větrné elektrárny ve výšce osy rotoru navrhované elektrárny se předpokládá 6 a více m/s.
3. Měrné investiční náklady a roční využití výkonu instalovaného zdroje:

Celkové měrné investiční náklady [Kč/kW_e]	Roční využití instalovaného výkonu [kWh/kW_e]
< 36 500	> 1 800
< 38 500	> 1 900

Geotermální energie – využití nízkopotenciálního tepla

1. Předpokládaná doba životnosti nové výroby: 20 let.
2. Požadavek účinnosti využití primárního obsahu energie: Energetický potenciál zdroje geotermální energie se předpokládá alespoň v takové výši, aby z něj bylo možné prostřednictvím teplosměnného média trvale získávat minimální tepelný zisk odpovídající 50 až

70 litrům vody za sekundu o teplotě vyšší než 95 °C na jeden megawatt instalovaného elektrického výkonu zdroje.

3. Měrné investiční náklady a roční využití výkonu instalovaného zdroje:

Celkové měrné investiční náklady včetně vrtů [Kč/kW_e]	Roční využití instalovaného výkonu [kWh/kW_e]
< 275 000	> 5 700

Fotovoltaika

1. Předpokládaná doba životnosti nové výroby: 15 let.

2. Požadavek účinnosti využití primárního obsahu energie: Předpokládá se konstrukce a umístění fotovoltaických článků tak, aby bylo dosaženo roční svorkové výroby elektřiny alespoň 150 kWh na metr čtvereční aktivní plochy solárního panelu.

3. Měrné investiční náklady a roční využití výkonu instalovaného zdroje:

Celkové měrné investiční náklady [Kč/kW_p]	Roční využití instalovaného špičkového výkonu [kWh/kW_p]
<135 000	>980

kW_p vyjadřuje jednotku špičkového elektrického výkonu solárního panelu dosažitelného za daných referenčních podmínek.

476**N Á L E Z****Ústavního soudu****Jménem České republiky**

Ústavní soud rozhodl dne 1. listopadu 2005 v plénu ve složení Stanislav Balík, František Duchoň, Vlasta Formánková, Vojen Güttler, Pavel Holländer, Dagmar Lastovecká, Jiří Mucha, Jan Musil, Jiří Nykodým, Pavel Rychetský, Miloslav Výborný, Eliška Wagnerová (soudce zpravodaj) a Michaela Židlická ve věci návrhu ministra vnitra na zrušení obecně závazné vyhlášky města Planá č. 2/2003 o závazných částech územního plánu sídelního útvaru města Planá

takto:

I. Čl. 12 obecně závazné vyhlášky města Planá č. 2/2003 o závazných částech územního plánu sídelního útvaru města Planá se ruší.

II. Ve zbytku se návrh ministra vnitra zamítá.

Předseda Ústavního soudu:
JUDr. **Rychetský** v. r.

477

S D Ě L E N Í
Ústavního soudu

Plénium Ústavního soudu ve složení Stanislav Balík, František Duchoň, Vlasta Formánková, Vojen Güttler, Pavel Holländer, Dagmar Lastovecká, Jiří Mucha, Jan Musil, Jiří Nykodým, Pavel Rychetský, Miloslav Výborný, Eliška Wagnerová a Michaela Židlická na zasedání dne 1. listopadu 2005 přijalo podle § 23 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve věci právního názoru II. senátu Ústavního soudu, odchylného od právního názoru Ústavního soudu vysloveného v nálezech sp. zn. I. ÚS 539/98 a sp. zn. IV. ÚS 403/98,

toto stanovisko:

I. Tvrzením vlastnického práva, zejména toho, jež vyžaduje záznam do katastru nemovitostí, v případě absence legitimního očekávání na straně navrhovatele není naplněna preventivní funkce žaloby dle § 80 písm. c) občanského soudního řádu, a tedy není dána ani naléhavost právního zájmu na jejím podání.

II. Žalobou o určení vlastnického práva nelze obcházet smysl a účel restitučního zákonodárství. Nelze se účinně domáhat podle obecných předpisů ani ochrany vlastnického práva, k jehož zániku došlo před 25. 2. 1948 a zvláštní restituční předpis nestanovil způsob zmírnění nebo nápravy této majetkové újmy.

Odůvodnění**I.**

Stěžovatel F. O. K., zastoupený Mgr. J. Č., advokátem, ústavní stížností podanou dne 17. června 2003 napadl rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 16. října 2002 č. j. 15 C 57/2001-80 a rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 5. března 2003 č. j. 30 Co 46/2003-97. K ústavní stížnosti byl připojen návrh na zrušení bodu 37 přílohy 3, části označené jako Ženské kláštery v České republice, zákona č. 298/1990 Sb., o úpravě některých majetkových vztahů řeholních řádů a kongregací a arcibiskupství olomouckého, ve znění zákona č. 338/1991 Sb. Ústavní stížnost byla vedena pod sp. zn. I. ÚS 333/03.

Stěžovatel podal (8. ledna 2004) další ústavní stížnost (vedenou pod sp. zn. II. ÚS 14/04), po výzvě k opravě vad doplněnou dne 10. února 2004, směřující proti rozsudku Okresního soudu v Kladně ze dne 16. října 2002 č. j. 15 C 57/2001-80 ve znění opravného usnesení ze dne 18. června 2003 č. j. 15 C 57/2001-105 a rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 15. října 2003 č. j. 30 Co 411/2003-117, k níž byl rovněž připojen návrh na zrušení uvedeného ustanovení části zákona č. 298/1990 Sb. Obě ústavní stížnosti splňovaly i ostatní podmínky předepsané zákonem č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů.

Poté, co Ústavní soud zjistil, že se jedná o ústavní stížnosti podané stěžovatelem proti rozhodnutím vydaným obecnými soudy v řízení o totožném předmětu a věcně se týkají shodné problematiky, usnesením pléna Ústavního soudu ze dne 24. února 2004 sp. zn. I. ÚS 333/03-12 obě ústavní stížnosti spojil ke společnému řízení pod sp. zn. II. ÚS 14/04 (dále jen „stížnost“).

Ústavní stížnost směřuje proti zamítavým rozhodnutím soudu prvního stupně, která byla potvrzena rozhodnutími soudu odvolacího, o žalobě stěžovatele, jíž se domáhal určení svého vlastnického práva k nemovitostem v kat. území Š. u K. proti Š. s. (v řízení o ústavní stížnosti se dopisem ze dne 1. července 2004 žalované svého postavení vedlejšího účastníka vzdaly). Těžiště stěžovatelovy argumentace spočívá v tvrzení, že uvedené nemovitosti nepřešly na stát konfiskací, neboť konfiskační ří-

zení řádně neproběhlo, tedy že stěžovatel nikdy nepřestal být jejich vlastníkem, a kroky, které československý stát dále učinil v rámci přidělového řízení o těchto nemovitostech, nejsou platné. Pokud stát platně nepřevodl majetek stěžovatele na žalované ve sporu, nevzniklo jim vlastnické právo, které by jim stát mohl později odejmout a po letech umožnit jeho obnovení za použití zákona č. 298/1990 Sb., ve znění zákona č. 338/1991 Sb. Stěžovatel namítá, že oba soudy, které o jeho žalobě rozhodovaly, porušily jeho práva zaručená čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny ve spojení s čl. 4 a čl. 90 větou první Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) a čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „Úmluva“) tím, že na danou věc neaplikovaly ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) ani neprovedly stěžovatelem navrhované důkazní prostředky k prokázání podmínek použití tohoto ustanovení, a závěr jejich rozhodnutí se tak opírá dle něj o ustanovení zákona, které je v rozporu s ústavním pořádkem České republiky. Stěžovatel má z výše uvedených důvodů za to, že ustanovení bodu 37 přílohy 3, části označené jako Ženské kláštery v České republice, zákona č. 298/1990 Sb., ve znění zákona č. 338/1991 Sb., bylo do zákona včleněno omylem, neboť zákonodárce neměl k dispozici informace o tom, že nemovitosti uvedené v tomto bodu nejsou ve vlastnictví státu, a z tohoto důvodu nemohou být na základě zákona zcizeny, neboť by tím došlo k vyvlastnění původního vlastníka, aniž by byl splněn předpoklad veřejného zájmu a poskytnutí náhrady za vyvlastnění, a je tedy nutné přistoupit k jeho zrušení pro jeho rozpor s čl. 11 odst. 4 Listiny.

II.

Druhý senát Ústavního soudu v této souvislosti dospěl k právnímu názoru částečně odchylnému od právního názoru vysloveného v nálezu Ústavního soudu ze dne 20. března 2001 sp. zn. I. ÚS 539/98 [Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu (dále jen „Sbírka rozhodnutí“), svazek 21, náleze č. 46], dle něž „pro právní vztahy osob, které nejsou oprávněnými osobami podle zákona č. 87/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tento zákon nemůže mít povahu speciálního zákona“, a rovněž v nálezu Ústavního soudu ze dne 21. prosince 1998 sp. zn. IV. ÚS 403/98 (Sbírka rozhodnutí, svazek 12, náleze č. 156), dle něž „došlo-li k zabránění majetku státem bez právního důvodu (...), nebránilo nic tomu, aby se svého majetku (stěžovatelka) domáhala žalobou, opírající se o obecné předpisy občanskoprávní. Jinými slovy, existence speciálních restitučních předpisů nevylučuje v takovém případě postup podle obecného právního předpisu.“. Oba nálezy vycházely z právního názoru obecných soudů (vysloveného zejména v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 560/99 ze dne 21. srpna 2000, In: Právní rozhledy č. 11/2000, str. 524 – 525 – rozhodnutí je v nálezu sp. zn. I. ÚS 539/98 přímo citováno). Uvedené nálezy se zabývají pouze vztahem restitučních předpisů (zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů) a předpisů obecných (občanského zákoníku) tam, kde k převzetí věci státem došlo v rozhodné době (mezi 25. 2. 1948 a 31. 12. 1989, viz § 1 zákona č. 480/1991 Sb., o době nesvobody) a kde existoval přímý střet mezi uplatněním restitučního nároku a žaloby na určení vlastnického práva, tedy se mohly spokojit s konstatováním speciality restitučních předpisů, které je uvedeno v jejich právních větech. Druhý senát zastává stanovisko, že tento závěr i přes totožnou právní situaci není aplikovatelný ve všech případech, neboť se nelze nad míru stanovenou platnými zákony, tedy mimo rámec předpisů restitučních (zejména zákona č. 243/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související se zákonem č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění zákona č. 93/1992 Sb.), domáhat majetku, jestliže s takovým majetkem bylo nakládáno jako s majetkem konfiskovaným (nebo znárodněným), došlo-li k převzetí státem před rozhodným obdobím vymezeným zákonem č. 480/1991 Sb., o době nesvobody. Citované nálezy však žádnou časovou ani jinou hranici nebo omezení vysloveného právního názoru nestanoví, v zásadě tak postup, jímž se bývalý vlastník majetku, kterého pozbyl před rozhodným obdobím, domáhá prostřednictvím obecné úpravy, umožňují.

Druhý senát Ústavního soudu má za to, že přesto, že jde o nesouhlas s vysloveným právním názorem pouze částečný, je třeba postupovat dle § 23 zákona o Ústavním soudu, neboť citovaný právní názor vyvolává vzhledem ke své závaznosti pro další rozhodování Ústavního soudu závažné právní následky.

Citované nálezy vycházejí z interpretace pozitivního práva – zásady *lex specialis derogat legi generali*, avšak tento základní právní princip – tam, kde existuje speciální právní úprava, nelze využít úpravy obecné – do jisté míry ignorují a docházejí k závěrům opačným. Popsaná interpretace se týkala pouze jednotlivých ustanovení předpisů restitučních, nikoliv jejich aplikace jako celku, s přihlédnutím k cíli, který jejich vydáním zákonodárce sledoval, tedy vymezit jasně okruh vztahů, do kterých lze zpětně zasáhnout, a ostatní ponechat ve stavu, v jakém byly v době přijetí restitučních norem. Takové zúžení předmětu úpravy tzv. restitučních předpisů pouze na právní vztahy vznikající při realizaci zákonem vymezených skutečností je v rozporu nejenom s přímým úmyslem zákonodárce směřujícím jak k nápravě některých zákonem vymezených majetkových křivd vzniklých v rozhodném období, tak i k narovnání vlastnických vztahů (srov. např. § 1 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, preambuli k zákonu č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, mj. rovněž sám název jakož i znění § 1 zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, jakož i další předpisy upravující přechod vlastnického práva státu na tělovýchovné organizace nebo církve, svědčilo-li jim vlastnické právo do roku 1948), jež Ústavní soud v mnohých svých rozhodnutích vzal za svůj, ale mohlo by vést a v mnoha případech vede k jeho znehodnocení obcházením této zřejmé vůle.

Sporné stanovisko reflektuje i ne zcela jednotná judikatura obecných soudů včetně soudu Nejvyššího, kdy část judikatury užití vlastnických žalob domáhajících se určení vlastnictví k věcem přeshlým na stát i bez právního důvodu před rozhodným obdobím nepřipouští, část však zastává názor, že tuto možnost připustit lze, a tento rozpor v judikatuře dosud nebyl vyřešen. [Částečným, nikoliv však dostačujícím, je řešení obsažené ve sjednocujícím stanovisku velkého senátu občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 11. září 2003 sp. zn. 31 Cdo 1222/2001: „Oprávněná osoba, jejíž nemovitost převzal stát v rozhodném období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990 bez právního důvodu, se nemůže domáhat ochrany vlastnického práva podle obecných předpisů (zejména podle § 126 odst. 1 ObčZ), a to ani formou určení vlastnického práva podle § 80 písm. c) OSŘ.“]

Ústavní soud, aniž by se zabýval časovým hlediskem, se nakonec přiklonil ke stanovisku obecných soudů popsanému v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 560/99, tedy k vyjádření vztahů speciality předpisů restitučních k předpisům obecným (zejména občanskému zákoníku) v užším smyslu slova. Zejména zákonem č. 229/1991 Sb. vyjádřený cíl, totiž úprava vlastnických vztahů k půdě jako takových včetně jejich narovnání zmírněním křivd, které byly v rozhodném období učiněny, však použité interpretaci nekonvenují a je nutné na vymezený vztah speciality hledět šířeji.

Předpisy, jejichž účelem bylo zmírnit alespoň některé převážně majetkové křivdy způsobené v době po 25. únoru 1948 (zákon č. 87/1991 Sb., zákon č. 229/1991 Sb., zákon č. 243/1992 Sb., zákon č. 403/1990 Sb., o zmírnění následků některých majetkových křivd, zákon č. 298/1990 Sb., zákon č. 173/1990 Sb., kterým se zrušuje zákon č. 68/1956 Sb., o organizaci tělesné výchovy, a kterým se upravují některé další vztahy týkající se dobrovolných tělovýchovných organizací, zákon č. 172/1991 Sb. spolu s předpisy vydanými k jejich provedení, a v některých svých aspektech rovněž zákon č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, případně zákon č. 212/2000 Sb., o zmírnění některých majetkových křivd způsobených holocaustem a o změně zákona č. 243/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související se zákonem č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění zákona č. 93/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů), jsou ne zcela srovnatelnou skupinou norem, ne vždy shodné terminologie, avšak vždy téhož účelu. Zákonodárce při jejich konstituování vycházel z faktického stavu v roce 1990 nebo o málo později, vědom si nejen v té době ještě se z paměti nevytrácejících důvodů, které jej k takovému zásahu do vlastnických práv vedly, ale rovněž nutnosti limitovat změnu ve vlastnických vztazích tak, aby zůstala přiměřená účelu, který jí byl sledován a který je nejlépe vyjádřen právě v ustanovení § 1 zákona č. 229/1991 Sb. a preambuli zákona č. 87/1991 Sb., tedy k cílené a přesně vymezené změně v rozdělení majetku, které v té době panovalo. Takto jasně vyjádřená vůle má o to závažnější obsah, neboť k tomuto kroku nebyl povinován. Byť k majetkovým křivdám, které mínil zmírnit (nikoliv napravit), došlo v zásadě v rozporu s principy právního státu v minulém období, Ústava ani jiný právní předpis nevyžadují, aby tento majetek byl vrácen nebo za něj byla poskytnuta náhrada, a ani aby k tomuto účelu byly prováděny v právním řádu jakékoliv změny. Bylo svobodnou vůlí státu, zda umožní bývalým vlastníkům dotčeného majetku

usilovat o jeho vrácení, neboť jeho vlastnická práva i vlastnická práva osob, které v mezidobí tento majetek nabyly, nejsou závislá na protiústavních normách nebo postupech, které je původně zakládaly. Samo zakotvení restitučních nároků tedy bylo beneficiem státu – přesně vymezeným z hlediska časového a věcného. Jakékoliv zpochybnění tohoto vymezení má za následek zpochybnění aktu státu jako takového (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 16. prosince 2004 sp. zn. III. ÚS 107/04, bude uveřejněn ve Sbírce rozhodnutí, svazek 35, nálezy č. 192). Shodně to vyjádřil rovněž Maďarský Ústavní soud (rozhodnutí 27/1991 ze dne 20. dubna 1991 a 15/1993 ze dne 12. března 1993). Evropský soud pro lidská práva pak ve svých rozhodnutích takto stanovenou hranici nezpochybnil, nýbrž naopak zřetelně konstatoval (např. v rozhodnutí ze dne 7. března 2003 Jantner proti Slovensku, rozhodnutí ze dne 22. června 2004 Broniowski proti Polsku), že článek 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, zaručující ochranu vlastnického práva, „nemůže být vykládán tak, že by jakkoli omezoval svobodu smluvních států při výběru podmínek, za kterých přistoupí k navrácení majetku, který na ně byl převeden před tím, než ratifikovaly Úmluvu. Rovněž nijak neomezuje jejich svobodu stanovit působnost restitučních norem a podmínky, za kterých lze majetek vrátit osobám, které ho byly zbaveny.“ (rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Jantner proti Slovensku, shodně rozsudek jeho velkého senátu ve věci Kopecký proti Slovensku). Právo na obnovení vlastnického práva jím tedy nadále garantováno není.

V nálezech sp. zn. I. ÚS 539/98 a sp. zn. IV. ÚS 403/98 popsany závěr, pomíjející restituční zákonodárství jako celek a dávající přednost dílčí interpretaci jednotlivých ustanovení, však má za následek stále a účelové zužování předmětu regulace těchto předpisů a ve svém důsledku pak šíření právní nejistoty v těch vztazích, které dle závěrů judikatury obecných soudů z hlediska vymezení věcného, časového i osobního předmětem této úpravy nejsou. Bylo tak především připuštěno, aby mimo rámec restitučních předpisů a jimi vymezených skutečností obecné soudy posuzovaly platnost a účinky správních nebo jiných aktů, na jejichž základě stát nabyl vlastnictví k věci. Soudy tak přistupují k tomu, že prizmatem dnešní právní teorie, vycházejíce ze skutečností nastalých před několika desítkami let, a tedy i z obtížné důkazní situace, posuzují tehdejší úkony státní správy a jejich důsledky.

Ústavní soud navíc v nálezu I. ÚS 539/98 (»Právní závěr, podle něhož stát nabývá v případech podle ustanovení § 6 odst. 2 zákona č. 87/1991 Sb. věci do vlastnictví bez právního důvodu fyzickou okupací, je z ústavněprávního hlediska neudržitelný. Smysl restitučního předpisu totiž spočívá ve snaze o zmírnění byť alespoň některých majetkových křivd, vzniklých v rozhodném období, a tento smysl by byl zjevně popřen, jestliže by byl v samotném restitučním předpisu založen nový důvod vzniku vlastnického práva státem. Jak totiž vyplývá i z gramatické dikce ustanovení § 6 citovaného zákona, odstavec 1 tohoto předpisu upravuje případy, kdy v rozhodném období „věc přešla na stát“, zatímco podle odstavce 2 povinnost vydat věc se vztahuje „i na případy, kdy stát převzal věc bez právního důvodu.“. Je tedy zjevné, že smysl odstavce 2 uvedeného ustanovení nespočívá v konstituování nového nabývacího titulu věci pro stát, nýbrž v úpravě případů držby věci státem, k níž bez právního důvodu došlo.«) smíšením dvou právních pojmů – samého vlastnického práva a jednoho z jeho atributů, tj. nároku na jeho ochranu – připustil dotčení statusu quo současných právních vztahů k půdě.

Vlastnické právo oprávněných osob podle restitučních předpisů vzniká až okamžikem vydání věci. Tím je ve skutečnosti legalizován přechod majetku na stát, a to bez ohledu na to, co bylo titulem pro tento přechod, a jen v případech, které jsou v restitučních zákonech výslovně uvedeny, je původní nabývací titul státu, samozřejmě za splnění dalších v zákoně uvedených podmínek, důvodem pro vrácení věci. Restituční zákony v podstatě legalizovaly vlastnictví státu k majetku, který stát získal konfiskacemi, znárodněním a dalšími majetkovými opatřeními, bez ohledu na to, že by bez jejich existence jinak bývalo možné, v některých případech, uplatnit na takový majetek vlastnické právo podle obecných předpisů. Tím současně vyloučily možnost uplatnit tato práva jinak, tedy podle obecných předpisů, neboť tato úprava je speciální úpravou k předpisům obecným.

Současně základní restituční zákon, kterým je zákon o mimosoudních rehabilitacích, v preambuli výslovně vyloučil z restitucí majetek, který přešel na stát před rozhodným obdobím. Není tedy pravda, že tento zákon neřeší jiný majetek, než ten, který přešel na stát až v rozhodném období, ale ve skutečnosti se týká veškerého majetku státu, který stát vlastnil ke dni přijetí tohoto zákona a který nabyl za období do konce roku 1989. Tím, že v preambuli vylučuje nápravu majetkových křivd

„z období ještě vzdálenějších, včetně křivd na občanech německé a maďarské národnosti“, uzákonil, že tento majetek je ve vlastnictví státu, a nelze na něj uplatňovat nároky podle obecných předpisů.

Ústavní soud opakovaně připomněl, že restituční předpisy tvoří komplex a je třeba je vždy vykládat v jejich vzájemné souvislosti, s ohledem na cíl, který byl jejich přijetím vytyčen (srov. např. nález sp. zn. IV. ÚS 691/01, věta první, Sbírka rozhodnutí, svazek 28, nález č. 148), a to zmírnění některých majetkových křivd nastalých v tzv. rozhodném období. Lze mít za to, že výsledkem jejich přijetí a následné aplikace mělo být rovněž nastolení právní jistoty ve vlastnických vztazích. Takový požadavek je nezbytný pro další existenci České republiky jako právního státu, jehož základním pilířem je rovněž princip právní jistoty. Uvedená zásada pak Českou republiku nově zavazuje i ve vztahu a v rámci přejetých závazků při vstupu do Evropské unie. Ústavní soud sice nastolil tendenci odčínovat křivdy v co možná nejširším rozsahu, vždy však v rámci předpisů, které jsou ke zmírnění těchto křivd přijaty, a vždy, a to je zejména nutné zdůraznit, s ohledem na státem legitimovanou vůli k nápravě těch křivd, ke kterým došlo v letech 1948 – 1989, tedy v době vymezené jako doba nesvobody zákonem č. 480/1991 Sb., v době totalitního systému uplatňovaného komunistickou stranou, nikoliv křivd jiných. Tato vůle státu je jasně vymezená právě restitučními zákony a jen ve věcném i časovém rozsahu těmito zákony určeném je náprava přípustná. Ve svém nálezu ze dne 23. února 2005 sp. zn. II. ÚS 114/04 (bude uveřejněn ve Sbírce rozhodnutí, svazek 36, nález č. 32) Ústavní soud konstatoval, že „podle čl. 1 Ústavy je Česká republika svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na účtě k právům a svobodám člověka a občana. Jedním ze základních pilířů právního státu je právní jistota. Pod tímto zorným úhlem musí být posuzovány spory o vlastnictví zejména tam, kde důvody k jeho zpochybnění se nenachází v současnosti, ale v událostech, které se staly před desítkami let. V předmětné věci vlastníci, kteří užívali předmět vlastnictví nerušeně 40 let, jsou náhle konfrontováni se situací, že jejich vlastnické právo je zpochybňováno na základě okolností, které nijak neovlivňovali a jejichž obsah ani nemohli znát. Naopak ze všech okolností, které jim byly známy, si mohli udělat jediný možný závěr, že svá práva nabyli v souladu s platnými zákony. Jejich dobrá víra, že právo nabyli od státu v souladu se zákonem, musí být chráněna a nelze v zájmu právní jistoty připustit výklad absolutní neplatnosti právních úkonů, které napříč desetiletími vrací právní vztahy do dávné minulosti. Nelze připustit takový výklad obecných předpisů, který by vedl k rozšíření majetkových restitucí nad rámec nároků vyplývajících z restitučních předpisů.“ Zároveň však dovodil, aniž by znovu určil jakoukoliv časovou hranici, že „takový závěr není v rozporu s dříve vysloveným názorem, že existence restitučních předpisů nebrání uplatňovat majetková práva podle předpisů obecných. Tento závěr totiž platí jen pro ty případy, kdy nebylo možné uplatnit nárok podle restitučních předpisů.“ Druhý senát Ústavního soudu zde vycházel ze shora citovaného stanoviska velkého senátu Nejvyššího soudu, aniž by potřeboval ke svému rozhodnutí nějak blíže vymezovat další otázky včetně již zmíněné časové hranice, neboť šlo o otázku převodu vlastnického práva v roce 1967, tedy v časovém rámci restitučními předpisy daném.

S tímto obecně jistě platným závěrem však bez dalšího při řešení obdobných vlastnických sporů z hlediska zachování principu právní jistoty vystačit nelze. Vyjádřil-li totiž zákonodárce svůj zřejmý úmysl omezit odčinění křivd nejen stanovením zákonných podmínek na straně osob oprávněných i osob povinných a z hlediska věcného, ale především časovou hranicí 25. února 1948, tedy datem převzetí státní moci komunistickým režimem, datem, od něž se odvíjí právní i společenské změny směřující k nastolení nedemokratického režimu, lze při takto jasně vyjádřené vůli přiznat mu právo úsudku, že tak zásadní zásah do vlastnických vztahů nastalých před tímto datem by nebyl společensky žádoucí a z hlediska vyjádřených cílů restitučního zákonodárství jej není třeba, a pokud tato potřeba v dalším z hlediska palčivosti řešené problematiky vyvstala (např. ohledně židovského majetku), tak již cestou zákona v jím vymezených případech průlom za danou časovou hranici učinil (zákon č. 243/1992 Sb., okrajově zákon č. 212/2000 Sb.).

Ústavní soud musí připomenout, že ani na období před vymezeným datem, především období let 1945 až 1948, nelze pohlížet jako na období právního nebo společenského poklidu, neboť toto období je charakteristické právě rozsáhlou snahou po rekonstrukci poměrů ve státě ve smyslu narovnání právního i hospodářského řádu zasaženého válkou a obdobím poválečným, mnohdy nedůslednou a chaotickou snahou přizpůsobit tento řád změnám již nastalým, včetně přesunu mas obyvatel v pohraničních oblastech souvisejícího nejdříve s nuceným odchodem českých obyvatel po uzavření

Mnichovské dohody do vnitrozemí a aktuálním vylidněním těchto oblastí odsunem německého obyvatelstva na základě přijatého mezinárodního uspořádání. Na tuto snahu je však i nyní nutno pohlížet z hledisek historických, právních i společenských názorů tehdejších, nikoliv dnešních. Toto stanovisko vyslovil Ústavní soud již jednou – při posuzování ústavnosti dekretu prezidenta republiky č. 108/1945 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy, ve znění pozdějších předpisů, (nález Ústavního soudu ze dne 8. března 1995 sp. zn. Pl. ÚS 14/94, Sbírka rozhodnutí, svazek 3, nález č. 14; vyhlášen pod č. 55/1995 Sb.): „...to, co přichází z minulosti, musí sice i tvář v tvář přítomnosti hodnotově obstát, toto hodnocení minulého nemůže však být soudem přítomnosti nad minulostí. Jinými slovy, řád minulosti nemůže být postaven před soud řádu přítomnosti, jenž je již poučen dalšími zkušenostmi, z těchto zkušeností čerpá a na mnohé jevy pohlíží a hodnotí je s časovým odstupem.“). K ochraně práva, pro niž existovala právními předpisy vymezená procesní cesta, již instanční i soudní kontrola správních rozhodnutí svou zvláštní povahou bezpochyby je, tedy nelze využít dodatečně poté, co takový prostředek již nelze uplatnit, cestu žaloby, jejíž účel je odlišný.

Žaloba na určení práva [§ 126 občanského zákoníku ve spojení s § 80 písm. c) o. s. ř.] byla a je nástrojem ochrany subjektivního práva před neoprávněnými zásahy. Jde o žalobu svou povahou preventivní (srov. Hora, J.: Československé civilní právo procesní. Díl I. Nauka o organizaci a příslušnosti soudů. Všehrd, Praha 1922, str. 154 – 155, Bureš, J., Drápal, L., Mazanec, M.: Občanský soudní řád – komentář. I. Díl. 6. vydání. C. H. Beck, Praha 2003, str. 259) – jejím účelem je předejít stavům nejistoty ohledně určitého práva nebo jeho výkonu a její význam je ryze praktický – nastolení jistoty v ohrožených právních vztazích, přičemž je třeba více než u žalob na plnění dbát, aby nedošlo k jejímu zneužití (Hora, J.: Československé civilní právo procesní. Díl I. Nauka o organizaci a příslušnosti soudů. Všehrd, Praha 1922, str. 154: „Nelze se dovolávat činnosti soudu jen kvůli rozhodnutí otázek akademických neb kvůli uspokojení zájmu, jenž nedošel uznání právním řádem.“). Především k této obraně je tedy požadována jistá kvalita žaloby na určení práva spočívající v tom, že musí být dán žalobcův (stěžovatelův) naléhavý právní zájem na požadovaném určení, jež musí být vyvoláno stavem, který způsobuje, že právní stav žalobce k věci se stal nebo stává nejistým, je zpochybněn. Tomu odpovídalo i znění příslušného zákonného ustanovení – § 228 c. ř. s. [pozn. red.: zákon č. 113/1895 ř. z., o soudním řízení v občanských rozepřích právních (civilní řád soudní)] výslovně stanovil, že žalobce musí mít právní zájem na tom, aby „tento právní poměr nebo právo nebo pravost listiny byly co nejdříve na jisto postaveny“, a požadavek, aby byl při podání žaloby dán zájem na co nejrychlejší určení, se stával předmětem dokazování (srov. Vážný 1357). Jako základní podmínku uplatnění určovací žaloby dle § 80 písm. c) o. s. ř. jej zkoumá i dnešní soudce. Jakmile totiž bylo právo již porušeno, nemá preventivní ochrana postavení žalobce žádného smyslu, neboť jejím prostřednictvím již v zásadě nelze spory, které by o ně mohly v budoucnu vzniknout nebo jejichž vznik již bezprostředně hrozí, odvrátit. Ústavní soud, ztotožňuje se při tom s obecně a již desítky let platnou premisou teorie i praxe, vyslovil závěr, že „o naléhavý právní zájem může zásadně jít jen tehdy, jestliže by bez soudem vysloveného určení (že právní vztah nebo právo existuje) bylo buď ohroženo právo žalobce nebo by se jeho právní postavení stalo nejistým, což – řečeno jinými slovy – znamená, že buď musí jít u žalobce o právní vztah (právo) již *e x i s t u j í c í* (alespoň v době vydání rozhodnutí) nebo o takovou jeho procesní, případně hmotněprávní situaci, v níž by *o b j e k t i v n ě* v již existujícím právním vztahu mohl být ohrožen, příp. pro nejisté své postavení by mohl být vystaven konkrétní újmě.“ (nález Ústavního soudu ze dne 20. června 1995 sp. zn. III. ÚS 17/95, Sbírka rozhodnutí, svazek 3, nález č. 35, str. 261).

Současná judikatura se však zároveň ustálila na názoru, že lze mít za daný naléhavý právní zájem všude tam, kde rozhodnutí soudu bude podkladem pro zápis do katastru nemovitostí. Tento závěr reflektoval současnou zákonnou úpravu zápisů vlastnických práv do katastru nemovitostí a zároveň postup katastrálních úřadů, které odmítaly přistoupit k zápisům vlastnického práva na základě soudního rozhodnutí o vydání věci, byť se důvodem pro toto rozhodnutí stavělo být vlastnické právo toho, jemuž byla nemovitost soudním rozhodnutím vydána. Stále platí, že naléhavý právní zájem na určení, zda tu právo je či není, není dán tam, kde se lze domáhat plnění. Jestliže tedy někdo o sobě tvrdí, že je vlastníkem věci, včetně věci nemovité, nemůže uplatňovat své právo žalobou na určení, ale toliko žalobou na plnění, kterou je vlastnická žaloba. Z hlediska ochrany vlastnického práva nemůže být v jiné situaci vlastník, který je zapsán v katastru nemovitostí, a vlastník, který zapsán není. Naléhavost právního zájmu na určovacím výroku je totiž dána až tehdy, je-li ve sporu na ochranu vlastnického práva prokázáno vlastnické právo, a odvíjí se pouze od toho, že takový výrok je podkladem pro zápis

do katastru. Naléhavost právního zájmu se tedy neodvívá od potřeby zjišťování vlastnictví, ale ze skutečnosti, že předpisy o katastru nemovitostí neumožňují katastru zapsat vlastnické právo k nemovitosti na základě výroku, kterým se meritorně řeší vlastnictví k nemovitosti zapisované do katastru nemovitostí.

Ač je tedy možné provést změnu v zápisech vlastnických práv k nemovitostem na základě rozhodnutí o určovací žalobě, nelze bez dalšího pouze z tohoto faktu naléhavý právní zájem žalobce (stěžovatele) dovodit. To platí právě tam, kde právní vztahy žalobce k věci byly s jistými následky dotčeny před několika desítkami let, nikoliv dnes, a nestaly se nejistými nyní, nýbrž právě prostřednictvím žaloby na určení vlastnického práva a zpochybňováním aktů, na základě kterých právo žalobce zaniklo, je uváděno v nejistotu právo současného vlastníka věci. Určovací žaloba zde tedy není nástrojem prevence, nýbrž nástrojem, jímž mají být nahrazeny právní prostředky ochrany ve své době nevyužité nebo neúspěšné a zpochybněna zákonnost před šedesáti lety uskutečněných veřejnoprávních postupů; ve skutečnosti tedy nemíří k nastolení právní jistoty na straně žalobce, nýbrž k jejímu narušení na straně nynějšího vlastníka věci (srov. v tomto ohledu závěry ve shora citovaném nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 114/04). Právní jistota všech osob, jakož i zachování nezbytné autority státu vyžadují, aby pravomocná rozhodnutí soudu či správního orgánu, na jejichž základě určitá osoba nabývá nebo pozbývá vlastnictví věci, bylo nepochybnitelnou právní skutečností, mající účinky do budoucna, bez ohledu na to, zda písemné vyhotovení takového aktu dosud existuje. V opačném případě by totiž bylo možné uplatnit tvrzení o jeho vadách vzápětí poté, co uplynula lhůta k jeho skartaci, byl zničen nebo ztracen. Nynější v katastru zapsaní vlastníci, nejen pro dlouhou dobu, která uplynula od pozbytí vlastnického práva osoby, která se jej dnes prostřednictvím určovacích nebo obdobných žalob domáhá, by byli především dlouhotrvající deformací vlastnického práva, práva držby a vydržení a rovněž zpochybněním důležitosti a závaznosti knihovních (katastrálních) zápisů jednostranně znevýhodnění, neboť ve většině případů nemohou vyhovět požadavkům na prokázání skutečností nastalých před více než půlstoletím. Konstrukce břemene tvrzení i břemene důkazního v rámci občanského soudního řízení v dnešní podobě by pak nad míru ospravedlnitelnou zatížila stranu, která by byla takovými tvrzeními napadena. Je-li určovací žalobou napadána konfiskace (její proces, účinky, zákonnost) dle dekretu č. 12/1945 Sb., o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa, nebo dekretu č. 108/1945 Sb., případně akty revize první pozemkové reformy, je nutno zdůraznit, že břemeno důkazní zde zatěžovalo vlastníka konfiskovaného majetku, který se proti konfiskaci bránil v tom smyslu, že bylo na něm, aby prokázal, že u něj nejsou zákonné podmínky pro konfiskaci majetku dány, a to v okamžiku konfiskace. Prostřednictvím požadavku určení vlastnického práva se však týž nebo jeho potomci (případně jiné osoby, které tvrdí svůj právní zájem) tohoto zákonného břemene zbavují a přenášejí je na druhou, již tak znevýhodněnou stranu sporu. Pokud by byl v zásadě mimo vymezený rámec časový i věcný připuštěn přezkum veřejnoprávního postupu, jenž byl titulem pro přechod vlastnického práva, znamenalo by to přiznat obecným soudům oprávnění, které v době vydání takového aktu neměly. Např. dle rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR Rc 187/47 ze dne 5. února 1947 nepříslušelo soudům zabývat se otázkou konfiskace (z hlediska splnění zákonných podmínek) ani předběžně [shodně Vážný 625; rovněž ve vztahu k dekretu č. 12/1945 Sb. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. května 2003 sp. zn. 22 Cdo 683/2002, publ. In: Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, sv. 26, C 1959: „...(soudy) ani v současné době nepřisluší, aby v řízení o ochranu vlastnictví posuzoval existenci předpokladů konfiskace podle uvedeného dekretu.“].

Soudobé procesní předpisy záměrně stanoví lhůtu, ve které je možné právní akt či jeho účinky právní cestou napadnout, jinak platí, že je-li tato lhůta promeškána, je rozhodnutí orgánů veřejné moci pravomocné (ve vztahu ke správním rozhodnutím platí zásada správnosti správního rozhodnutí), včetně účinků, které na jeho základě nastaly. Pokud by byla tato lhůta zpochybněna, stejně jako účinky aktu samého, nebylo by žádné jistoty ani limitu, ať už věcného, ale zejména časového, který by bránil dřívějším vlastníkům věci nebo jejich potomkům, domáhat se majetku, kterého pozbyli kdykoliv v minulosti – například na základě obnoveného zřízení zemského (1627) nebo kroků první pozemkové reformy (zákon č. 215/1919 Sb., o zabránění velkého majetku pozemkového), s poukazem na jejich vady, neplatnost nebo neúčinnost, potažmo neexistenci takového titulu.

V této souvislosti lze znovu poukázat na účel předpisů restitučních, které jediné prolomily tuto lhůtu. Pouze v jejich rámci a za účelem dosažení v nich vytyčeného cíle, tj. zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem, však lze, jak Ústavní soud rovněž opakovaně uvedl, zpochybnění správního aktu nebo určení následků jeho neexistence dosáhnout. Ústavní soud přiznal obecným soudům oprávnění posuzovat zákonnost výměrů o konfiskaci pouze v rámci řízení o restitučních nárocích z hlediska v úvahu přicházejících restitučních titulů, tedy pouze v rámci řízení zvláštního, zejména řízení na základě zákona, který byl ke zmírnění křivd vzniklých v souvislosti s uplatňováním dekretu č. 12/1945 Sb., případně dekretu č. 108/1945 Sb. zákonodárcem přijat. Zákon č. 243/1992 Sb., přijatý na základě zmocnění obsaženého v § 7 zákona č. 229/1991 Sb., tak umožnil nápravu některých dalších majetkových křivd vzniklých v důsledku platnosti nebo zvláštního použití některých právních předpisů nebo na základě jiných důvodů (včetně některých otázek konfiskace dle dekretů č. 12/1945 Sb. a č. 108/1945 Sb. podle části první zákona), avšak pouze některých a v časovém limitu již dříve stanoveném.

III.

Samotné plynutí času je dle názoru Ústavního soudu skutečností tak závažnou, že i tehdy, kdy s ním nelze ve všech případech zánik vztahu k věci ve smyslu právním, nebo naopak jeho vznik, spojit, je třeba přiznat mu účinky faktické. Význam času jako právní skutečnosti z hlediska požadavku stability vlastnických vztahů podtrhl zákonodárce v restitučních předpisech, když se na straně jedné rozhodl umožnit průlom do vlastnických vztahů, na straně druhé však uplatnění nároků podle těchto předpisů omezil relativně krátkou časovou lhůtou pro uplatnění restitučního nároku, jejímž marným uplynutím nárok prekludoval.

Deformace pojmu vlastnictví a jeho obsahu, učiněná po roce 1948, zasáhla i účinky právních aktů (ať už individuálních či normativních) nastalých před tímto obdobím, neboť samotný jeho institut byl zbaven některých do té doby platných atributů, včetně vlivu času na změnu práv nebo jejich obsahu. Tehdejší právní věda, shodně s platnou právní úpravou, zastávala stanovisko, které je nyní teorií vlastnického práva restaurováno, jímž je „více obsahů, které se k pojmu vlastnictví pojí, resp. existence vlastnictví jako kategorie právní, sociální, ekonomické“ (Sedláček, J., Rouček, F.: Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. Praha 1935, II. díl, str. 198 a násl.). Nutnost uznání vlastnictví jako kategorie sociální, jež musí vejít ve shodu s jeho pojmem právním, bylo chápáno za situace, kdy se někdo choval k věci jako vlastník, byl (mnohdy i ze strany státu a jeho orgánů) za vlastníka uznán a je zásadně i o svém řádném vlastnictví přesvědčen, ač právní stav může být jiný. Tento problém je řešen po celou dobu existence vyspělých právních řádů – v zásadě již od dob římských (zde institutem honorárního nebo praetorského vlastnictví). Další řešení hledala právní teorie v institutech oprávněné držby a vydržení. Tyto instituty spolu s časovým omezením vlastnické žaloby proti tzv. knihovnímu vlastníkovi [jako forma praescriptio tabularum dle § 61 – 67 knihovního zákona č. 95 ze dne 25. července 1871 (pozn. red.: zákon č. 95/1871 ř. z., o zavedení obecného zákona o pozemkových knihách) – viz Randa, A.: Právo vlastnické dle rakouského práva, IV. opravené vydání. Praha 1889, str. 113 a násl, shodně Sedláček, J., Rouček, F.: Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. Praha 1935, II. díl, str. 537 a násl.] a ochranou nabytatele v dobré víře byly v právním řádu s určitou, nepřerušovanou tradicí naprosto přirozené a o jejich nutnosti nebo účincích nebylo sporu. S účinností občanského zákoníku z roku 1950 (pozn. red.: zákon č. 141/1950 Sb.) však byly zavrženy, čímž byl učiněn další krok v deformaci vlastnického práva a jeho ochrany pro několik desítek let.

Je však nepochybné, že účinky plynutí času nastaly bez ohledu na to, zda byly či nebyly právním řádem aprobovány, neboť tyto účinky veřejnoprávního postupu jako titulu přechodu vlastnického práva ani přechod vlastnického práva (bez ohledu na existenci nebo správnost titulu tohoto přechodu) nebyly zpochybněny v rámci jakéhokoli přezkumu (nebo se tak stalo neúspěšně) a na základě takového aktu (o jehož správnosti nevznikly pochyby) došlo k dalším změnám v právních vztazích k věci. Doba, která uplynula od roku 1948, je delší než půl století a dalece překročila v jakémkoliv časovém

období zakotvené lhůty vydržecí, a to jak u vydržení řádného, tak mimořádného (tj. vydržení beztitulárního). Lze tedy mít za to, že skutečnosti nastalé před tímto datem a jejich právní následky, pokud nebyly dotčeny v rámci aplikace právní úpravy zvláštního zákona č. 243/1992 Sb. v taxativně stanovených případech, jsou dokonány skutečnostmi jak z pohledu práva mezinárodního (G. Jellinek), tak je jim třeba přiznat tento účinek i z hlediska práva vnitrostátního. Případná tvrzená křivda nastalá před rozhodným obdobím tak nemůže být reparaovatelná dnešními prostředky právními. Shodně to již vyjádřil Ústavní soud ve svém rozhodnutí ze dne 25. října 2001 sp. zn. IV. ÚS 437/01 (nepublikováno): „Ústavní soud si je vědom toho, že ani správní orgány ani soudy nejsou oprávněny k přímým zásahům a k rušení pravomocných rozhodnutí z minulého období. Výjimečně však, ve věcech restitučních, Ústavní soud vyslovil názor, že pokud jde o správní akty přijaté v tzv. rozhodném období, jsou uvedené orgány oprávněny posuzovat dopad těchto rozhodnutí z hlediska v úvahu připadajících restitučních titulů uvedených v restitučních předpisech (nález ve věci sp. zn. III. ÚS 225/96, uveřejněný pod č. 18, svazek 7 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu). O takovou restituční věc se však v případě stěžovatelky nejedná, přičemž Ústavní soud nesdílí její přesvědčení, že závěry ve věcech restitučních nutno respektovat i při rozhodování o určovacích žalobách. Orgány veřejné moci ve věci stěžovatelky rozhodující tedy nebyly povinny zabývat se zkoumáním, zda příslušné (deklaratorní) správní rozhodnutí o tom, zda jsou splněny podmínky pro konfiskaci podle dekretu č. 108/1945 Sb., bylo vydáno v souladu s tehdy platnými právními předpisy. Ústavní soud je toho názoru, že v případě stěžovatelky, resp. její babičky podmínky pro konfiskaci splněny nebyly. Je však i toho názoru, že v roce 1946, kdy k vydání konfiskačního výměru došlo, byla Československá republika demokratickým státem, a tudíž babičce stěžovatelky nic nebránilo využít možnost podat odvolání k příslušnému zemskému národnímu výboru ve smyslu § 1 odst. 4 cit. dekretu. Pokud takto nepostupovala, nelze za současného právního stavu zvrátit předmětné správní rozhodnutí určovací žalobou. Tomuto závěru odpovídá i platný systém restitučních předpisů, jež je výrazem vůle zákonodárce omezit nápravu spáchaných majetkových křivd na ty, k nimž došlo v tzv. rozhodném období, tj. od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990. Ústavní soud připomíná, že pokud došlo v tomto období k dokončení sporu, který započal před tímto obdobím (např. sporu o platnost konfiskace), pak se svými rozhodnutími zastal těch, u kterých bylo zřejmé, že došlo následně ke zneužití dekretů prezidenta republiky, např. svévolnou anulací rozhodnutí ve prospěch vlastníků, resp. jejich právních nástupců [viz např. nález ve věci sp. zn. IV. ÚS 309/97“ (pozn. red.: Sbírka rozhodnutí, svazek 11, nález č. 91) „citovaný v odůvodnění ústavní stížnosti]“.

Konfiskace podle dekretů č. 12/1945 Sb. a č. 108/1945 Sb. byla zákonným aktem, jež nelze posuzovat z hlediska vad na něj navazujících správních (deklaratorních) rozhodnutí, pokud to není výslovně zákonem připuštěno. Ostatně ve věcech konfiskace podle dekretu č. 12/1945 Sb. zpravidla docházelo ke konfiskaci přímo ze zákona bez správního řízení, byl-li vlastník věci již jako osoba, jejíž majetek konfiskaci podléhal, ze strany státních orgánů označen (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 24. června 2003 sp. zn. II. ÚS 155/03, nepublikováno) a jestliže on sám nenavrhoval, aby bylo ve správním řízení rozhodnuto, nebo vydání takového deklaratorního rozhodnutí neuznal za potřebné sám správní úřad. Tvrzení o vadách v konfiskačním řízení vydaného rozhodnutí samo o sobě není s to účinky konfiskace zpochybnit, neboť právním titulem přechodu vlastnického práva zde není tento správní akt, nýbrž dekret samotný.

Poskytnutím ochrany tvrzenému vlastnickému právu, které zaniklo před téměř šedesáti lety, by tak byla narušena právní jistota osob, které v průběhu této doby vlastnictví k věci (bez ohledu na to, zda se jedná o nemovitost zapsanou v katastru nemovitostí či nikoliv) nabyly od státu nebo od předchozího vlastníka a mohou spoléhat pouze na zásadu důvěry v katastrální zápis. Odmítnutí ochrany tvrzenému právu nemůže být v takových případech v rozporu s čl. 11 Listiny. Je zde nutno poukázat na dobu, kdy Listina vznikala a rovněž zřejmý úmysl zákonodárce zakotvit ochranu především toho, co bylo dříve v masovém měřítku porušováno. Tento článek je tak především reakcí na předchozí zásahy totalitní moci do vlastnictví, obdobně jako tomu bylo v případě prvního předobrazu Listiny – Deklarace práv člověka a občana z roku 1789, případně Všeobecné deklarace lidských práv z roku 1948 i Protokolu č. 1 z roku 1952 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Je nezpochybnitelné, že žádný z uvedených dokumentů neměl na mysli poskytování ochrany dávno nevykoná-

vanému a mnohdy zapomenutému formálnímu právu; v opačném případě by nebylo možné ani vydržení.

V daném případě nejde ani o vyvlastnění, jak bylo mnohokrát zdůrazněno, nýbrž o zánik možnosti uplatnit ochranu práva v důsledku uplynutí dlouhé doby (obdobně jako u vydržení); pokud osoba, která pozbyla majetek v důsledku jeho odnětí státem, se nedomáhala ochrany u soudu (a přinejmenším v letech 1945 – 1948 tu taková možnost byla) nebo nebyla úspěšná, nemůže po uplynutí mnoha desetiletí legitimně očekávat, že by mohlo dojít k obnovení jejího vlastnického práva. Česká republika je povinna hájit právní zájmy osob, které podléhají její jurisdikci – tedy především zájem na tom, aby současný právní stav nebyl zpochybňován a nevznikala nejistota z hlediska vlastnictví, eventuálně platnosti dalších majetkových převodů. V případě, že takto nabytý majetek stát mezitím převedl na třetí osobu (např. na základě zákona ČNR č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, případně v privatizaci), ze zásady legitimního očekávání zároveň vyplývá, že tomuto vlastníku musí být dána možnost počítat s udržení určitého právního stavu a měla by mu být poskytnuta ochrana proti jakékoli změně tohoto stavu, kterou nemohl rozumně očekávat. V opačném případě, za situace, kdy by neexistovala jistota, zda lze nabýt vlastnické právo k nemovitostem, aniž by hrozilo, že za vlastníka nebude následně prohlášen někdo, u nějž se mělo za to, že jeho právo zaniklo před více než půlstoletím, a tato situace ani s největší možnou péčí nemohla být v okamžiku převodu předvídána, by stát tuto povinnost nesplnil.

Nelze tedy napadnout, mimo zvláštními zákony vymezený rámec, vlastnické právo osob, které je nabyly od státu, cestou zpochybnění právních skutečností nastalých dříve, než došlo k uvedené deformaci právního řádu, a to bez ohledu na to, zda byl přechod vlastnictví promítnut do zápisů ve veřejných rejstřících k tomu účelu určených (pozemkových knihách, katastru nemovitostí, patentovém rejstříku a dalších) či nikoliv. Nelze tak dát před materiálním vlastnictvím, podloženým zápisem v katastru nemovitostí, nastalým před téměř šedesáti lety, přednost formálnímu vlastnickému právu, jsou-li namítány pochybnosti o jeho zániku jen proto, že následně k uvedené deformaci došlo.

Takovýto postup by nemohl obstát nejen z hlediska práv chráněných čl. 11 odst. 1 a rovněž čl. 11 odst. 3 větou druhou Listiny, ale především s ohledem na čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Evropský soud pro lidská práva dal prostřednictvím svých rozhodnutí při výkladu tohoto článku opakovaně najevo, a to i ve vztahu k České republice, že Úmluvou, resp. Protokolem k ní je chráněn majetek existující (existing possessions, biens actuels), nikoliv „očekávání, že bude uznáno přežití bývalého vlastnického práva, které je již dlouho nemožné účinně vykonávat“ (viz rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věcech X. Y. a Z. proti Německu, 1997, Malhous proti České republice, 2000, Gratzinger a Gratzingerová proti České republice, 2002, a další). Výklad Evropského soudu pro lidská práva tak dává přednost zachování právní jistoty osob, kterým svědčí onen atribut existujícího majetku, a kterým lze přiznat „legitimní očekávání, že tento stav bude zachován“ (viz např. Michael Stretch v. Spojené království, 2003).

Na otázku, zda je možné domáhat se ochrany vlastnického práva, k jehož zániku došlo před rokem 1948, prostřednictvím zpochybnění právních skutečností, na základě nichž k takovému zániku došlo, a tedy nikoli způsoby stanovenými restitučními předpisy, nýbrž za použití obecných občansko-právních institutů (tedy žaloby na určení práva, jakož i žaloby na vyklizení a žaloby na vydání věci), odpovídá Ústavní soud záporně.

Předseda Ústavního soudu:
JUDr. Rychetský v. r.

Odlišná stanoviska podle § 14 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, zaujali ke stanovisku pléna soudci Eliška Wagnerová a Miloslav Výborný a k jeho odůvodnění soudce Vojen Güttler.

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nám. Hrdinů 1634/3, pošt. schr. 155/SB, 140 21 Praha 4, telefon: 974 817 287, fax: 974 816 871 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, fax: 519 321 417, e-mail: sbirky@moraviapress.cz. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 00421 2 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2006 činí 3000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné – 516 205 176, 519 305 176, 516 205 174, 519 205 174, objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 207, 519 305 207, objednávky-knihkupci – 516 205 161, 519 305 161, faxové objednávky – 519 321 417, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej** – **Benešov:** Oldřich HAAGER, Masarykovo nám. 231; **Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14; **Břeclav:** Prodejna tiskovin, 17. listopadu 410, tel.: 519 322 132, fax: 519 370 036; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 432 244; **Hradec Králové:** TECHNOR, Wonkova 432; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Kniharství – Příbíkova, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, nám. Míru 169; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Litoměřice:** Jaroslav Tvrdlík, Lidická 69, tel.: 416 732 135, fax: 416 734 875; **Most:** Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3, Knihkupectví SEVT, a. s., Ostružnická 10; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Nádražní 29; **Otrokovice:** Ing. Kučeřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** LEJHANEK, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** TYPOS, a. s. Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5, Vydavatelství a naklad. Aleš Čeněk, nám. Českých bratří 8; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Černá Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, NEO-LUXOR s. r. o., Václavské nám. 41; **Praha 2:** ANAG, spol. s r. o., nám. Míru 9 (Národní dům), SEVT a. s., Slezská 126/6; **Praha 4:** SEVT, a. s., Jiřihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 7:** MONITOR CZ, s. r. o., V háji 6, tel.: 272 735 797; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60, Specializovaná prodejna Sbírky zákonů, Sokolovská 35, tel.: 224 813 548; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po-pá 7-12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@abonent.cz; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190; **Prerov:** Odborné knihkupectví, Bartoňova 9, Jana Honková – YAHÖ – i – centrum, Komenského 38; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel.: 352 303 402; **Šumperk:** Knihkupectví D & G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplice:** Knihkupectví L & N, Masarykova 15; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** Severočeská distribuční, s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, Kartoön, s. r. o., Solvayova 1597/3, Vazby a doplňování Sbírek zákonů včetně dopravy zdarma, tel.+fax: 475 501 773, www.kartoön.cz, e-mail: kartoön@kartoön.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Žatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76, Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. číslech 516 205 207, 519 305 207. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.